

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.”
În banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Misiunea școlilor noastre.

Diluie să înmulțesc trebuințele și pretensiunile poporului nostru și deci diluie trebuie ca și școlile noastre să nisuiască, ca să producă tot mai frumoase rezultate și să satisfacă tot mai mult, și tot în mai mare măsură acestor trebuințe și pretensiuni.

Și fiind-că școlă sunt învățătorii — în prima linie dela ei depinde tot sporiul și rezultatul învățământului. Fiind personalitatea învățătorului de mare importanță, ea nu poate fi staționară, cu atât mai puțin regresivă, ei dela învățătorii noștri să pretinde, ca ei în continuu să caute, fie prin studiu privat, fie prin intrunirile lor învățătoresți, ca să-și îmbogățiască tot mai mult cunoștințele și să-și câștige o dexteritate tot mai mare întru împărțirea acelor elevilor prin metodele adoptate de pedagogia modernă, pentru-că acesta depinde numai dela personalitatea, dela individualitate învățătorului.

Ochii tuturor, sunt ațintiți astăzi asupra școlilor noastre. Și cu cât școlile noastre vor ști să-și îndeplinescă mai bine chemarea lor, că atât mai mult și mai cu succes vom înainta pe toate terenele vieții.

Problema principală a învățătorului este, ca să desvôle și să întărească în elevii săi un caracter religios, moral și solid; apoi să deștepte în spiritul elevilor un interes viu și permanent, așa numitul interes intelectual și interes ideal, care să-i fie un izvor nesecat pentru muncă plăcută și continuă în decursul întregii sale vieți.

Fiind timpul prin carele trecem nefavorabil desvôlării religioase și peste tot vieții creștinești a poporului, de aceea datorință avem de a căuta și

de a afla metoda cel mai nimerit pentru propunerea religiei.

Învățământul religiei în școlă poporală având de scop d'a produce în elev credința în D-șeu după doctrina creștinismului, și plăcerea d'a vieții în legătură cu D-șeu prin biserică și preceptele ei, trebuie să se estindă în materie în patru direcțiuni și anume: a) să ne înfățișeze pe D-șeu și îndurarea lui cea nemărginită față de noamul omenesc, manifestată cu deosebire prin descoperirea d-șescă, prin s-ta scriptură și s-ta tradițiune; b) să arăte și să întipărească adânc în inima elevilor necesitatea omului de a vieții în comuniune cu D-șeu, și să vadă cum această necesitate să constată în viața poporilor în decursul veacurilor prin desvôltarea istorică a bisericii Domnului; c) să cunoscă, să vadă și să simtă, că preceptele dogmatice și morale sunt unicul îndreptariu sigur al vieții pe toate terenele și între toate împrejurările; și d) în fine să cunoscă, să vadă, și să simtă puterea și sântenia cultului d-șesc, și a s-telor așezăminte bisericești.

Succedându-ne prin studiul religiei a satisface condițiunilor acestora și a produce în elevi umilința inimii, ceea-ce este identic cu supunerea voinții omului voinței lui D-șeu — vom crește oameni religioși, oameni, cari vor duce o viață adevărat creștină.

În modul acesta ne va succeda a forma în elevi caracter religios, moral și solid, de a-i împri-ma în sufletul lui principiul că „începutul înțelepciunii e frica Domnului.”

În școlă noastră confesională este necesar, că la învățământul religiei să prevaleze și să predominescă întreg învățământul viața religioasă a elevilor.

Învățământul religiunii să deosebește de celelalte obiecte de învățământ prin aceea, că pe când la celelalte obiecte de învățământ avem în vedere cunoștințele, pe atunci la învățământul religiunii spiritul dominant este viața religioasă a elevilor, și imprimarea bunăcuviinții și disciplinei creștinești. Scopul acesta îl putem ajunge din punct de vedere didactic, dacă adevărurile religiunii le vom aduce și pune în legătură cu viața elevilor din școală și din casa părintească.

Teoria treptelor formale.

(Continuare.)

Preparațiuni 1. Treaptă: Analiza.

„Numai prin deplina înțelegere a celor cunoscute, putem deodată păși și la cele necunoscute.“

Goethe.

Treapta pregătirii, cu carea să începe instrucția în fiecare unitate metodică, are menirea a chema vechile idei în cercul de cunoștințe a-le elevului și a-le pregăti pentru primirea nouelor cunoștințe, cari pot fi primite și înțelese numai cu ajutorul vechilor cunoștințe deja posedate de elevi; căci este legea naturii, ca cunoștințele nouă numai în asemănarea cunoștințelor vechi intră în sufletul nostru și sunt cuprinse de același.

„Numai dacă înaintea noilor idei, vin abundante idei vechi, obțin aceste adevăratul lor înțeles, deplina lor înțelegere; numai prin acele va fi posibil, ca cele nouă să influențeze adânc și să producă un sentiment viu“, dice Ziller.

Lipsind această temelie, elevul să va arăta față cu totă instucția stupid, indiferent și fără interes, cele nouă îi rămân ca un ce strein și spiritul să arată indispus față cu acelea.

De aceea fie-care învățământ este a se îmbina cu aceea ce deja trăește în elev, ceea ce mișcă cugetele și sentementul său.

„Ceea ce vom să rămână proprietate sigură a copilului, — dice Diesterweg — trebuie să i-o întipărim bine în minte, căci numai lucrurile înțeleșibile să însușesc ușor și să păstrează bucuros.“

„Tot ce e rațional, să se tracteze în mod rațional, începând dela elementele sensuali și lăsând apoi, ca copilul singur să afle ce e de aflat.“

Învățătorul vorbește numai atât, cât contribuie la escitare și dezvoltare. Copilul trebuie să învețe a vorbi, ér nu învățătorul, cu cât învățătorul vorbește mai puțin, ér copilul mai mult, cu atât e profitul mai mare.“

Cu mult mai avantajos e, pentru însușirea noilor cunoștințe, dacă reprezentațiunile sunt la îndemână la intrarea celor noi, decât când acele sunt

chiamate abia în momentul recerut, prin noua materie.

De multe ori vechile idei aperceptive sunt neclare și nehotărîte în cercul de cugetare al elevului, priceperea lor radicală se poate favorisa numai prin o basă ôre-care a vechilor idei.

În reasumat: înainte de predarea unei materii nouă, avem să deșteptăm în spiritul elevului vechile idei aperceptive, cari sunt în înrudire, adecă idei calitativ egale cu înțelesul materiei pertractându.

Când elevii nu au idei vechi aperceptive, învățătorul trebuie să afle prin deferite căi atari idei, și numai atunci să între în tractarea materiei.

La deșteptarea ori aflarea vechilor idei aperceptive, con vorbirea să fie liberă, ér întrebările: clare, precise și a comodate gradului de pricepere al elevului.

Întrebarea este clară, când împărtășim elevului un termen mediu prin care să începe în mintea elevului raționarea deductivă, prin ce obținem apoi ca rezultat contopirea dorită. Să luăm un exemplu concret. Aflându-ne înaintea unei liveți, și void să avem răspuns dela elevi că „livada verde“, îi întrebăm: ce colóre are livada? La amintirea termenului mediu „colóre“, în mintea elevilor să representă toate soiurile de colori, din cari ese apoi „verdele“ din noua senzație.

Întrebarea este precisă, când prin mijlocirea întrebării, reinsproștăm în mintea elevului un termen mediu, care ne conduce la contopire.

Când ne lipsesce termenul mediu de determinat, trebuie să precisăm cu atât mai vârtos întrebarea, prin adaugerea termenului major intenționat, care este a se folosi în unire cu mai mulți de aceiaș claritate. Așa d. e. descriind banca, întreb: cum este banca? și void să obțin răspunsul că „banca e lungă.“ Lipsind termenul mediu, care ne-ar duce la această contopire, elevul nu ușor ni va da răspunsul dorit, ci ne va răspunde „banca scundă“. În lipsa termenului mediu, nu avem decât să introducem în întrebarea noastră termenul major spre care tindem, în unire cu alți termeni majori. Vom întreba deci: Cum e banca, scurtă, lată ori lungă? Astmod elevul ni va răspunde „banca e lungă.“

Întrebarea este a comodată cu priceperea elevului, când nisium a chiama în conșciența lui termeni medii corespunșători priceperei lui. Dacă d. e. am trebui să întrebăm în cl. I. că de ce „colóre“ e zăpada? Nefiind esplicat încă cuvântul „colóre“ trebuie să ne acomodăm pricepei elevilor și vom întreba. Cum este zăpada neșă, galbină?, când ni se va răspunde: zăpada e albă.

Presentarea 2. Sintesa.

În trépta a 2-a urméză, însasi presentarea celor nouă, carea ia deosebite forme, după etatea copiilor și calitatea materiei.

O poveste — în clasele inferioare — să va povesti, o bucată de cetire se va ceti cu cei mai înaintați elevi, o temă geografică se va preda vorbind și desemnând, o prelegere din fizică se va preda experimentând și vorbind.

Dacă predarea s'a făcut în mod corespunzătoriu, atunci se va pricepe și cuprinde cu ușurătate și siguranță, ăr învățatoriul nu va fi necesitat a vorbi încă mult, a întreba ori chiarifica mult asupra acelei teme.

Dacă însă totuș se reclamă aceste chiarificări și întrebări repetite, atunci e dovadă că predarea a fost nesuccesă.

Presentarea executată după legile clarității succesive, de o parte, după cari materia nu se prezintă elevului în masă deodată, că în părți corespunzătoare cunoștințelor; ăr de altă parte, după legile respirațiunii spirituale, cari pretind un schimb în aprofundare și reamintire.

Din aceste considerații, cuantitatea materiei unităților metodice, este a să desface în părți mici, cari au a să ridica particular în deplina claritate și numai apoi a se îmbina în o unitate.

În urmarea acestor principale base ale legii, prezentarea ia următorul demers:

a) Mai înainte este a se clarifica și esamina din deplin fie-care parte din o unitate metodică.

b) După aceea vine repetarea prezentării de cătră un elev carele a cuprins-o, apoi repetirea prin mai mulți elevi buni, chiarificând prin întrebări toate punctele mai puțin clare, ceia ce numim aprofundarea materiei propuse; carea are de scop a convinge pre învățatoriul întru cât au înțeles elevii cele auzite, căci fapt psihologic este, că numai aceea este proprietatea elevilor, ceea ce a pătruns în sufletul lor și au cuprins cu mintea.

La istorie, ducă nu se pôte prelucra materia, trebuie predată prin istorisire ori cetire.

Cine însă va aplica acest mod de predare și la științele naturale, gramatică și socotă, pörtă la sine insigniile regresului, aici trebuie să câștige elevul nouă idei prin propria intuire, studiere și asemănare, aici ni se impune legea de aur, *nimic să nu predăm elevilor, ceea ce pot prelucra prin propriile lor puteri.*

Studierea locului natal, să nu se facă în mod narativ, ci băiatul să intueze în natură, ca astmod să se împregneze în mintea sa locul natal, prin o metodă adevărat intuitivă; astmod că această metodă pörtă în sine și caracterul analizei, ea este așa dîcând o metodă analitică intuitivă.

Cu totul altcum avem a procede la instrucția materiei carea aparține trecutului și unor lucruri streine, ca d. e. la istorie; aici va urma prezentarea din cuvintele împărtășite, din descriere și enarare. Aici forma este sintetică.

În asemenea materii putem procede cu totul independent în esplicarea materiei, ilustrând cu esem-

ple concrete din viață, facând asemănări cunoscute și înțelese de mintea elevilor, ca astmod ei de fapt să pătrundă în sensul materiei propuse.

Încă în această tréptă trebuie se punem în ordine materia de învățământ.

Să incunjurăm espresiunile dure, fiind cu deosebită indulgență la reprezentarea celor pricepute, special față cu espresiunile lor, lăsându-i a se espriima după ideile și cuvintele lor și numai la fine să coregem ceea ce este necomplet și incorect.

Este condamnabilă impunerea elevilor se vorbescă la comandă, cu ocazia însușirii nouelor cunoștințe, este cu mult mai ducătoriu la scop a lăsa ca elevii din îndemn propriu să se insinue la reproducerea celor prezentate.

Dacă înse nu se insinue nimeni voluntar la reproducerea celor prezentate, atunci trebuie din nou să facem presențarea celor nouă vedit fiind-că prima nu a fost succesă.

(Va urma.)

Cestiunea examenelor.

S'au alterat dreptul și s'au subminat autoritatea învățatoriului prin schimbarea adevăratei mențiuni a examenului.

În Nr. 38 al acestei foi am arătat cum această împrejurare au indemnat pre învățatorii din întreaga noastră patrie a se ocupa serios de această cestiune; a o suscepe în programa reuniunilor lor; a lua poziție față cu răul ce amenință cauza generală a învățământului.

Am arătat în acel articlu stadiul în care se află cauza — până în present — la reuniunile din țără, și am analizat motivele din cari cele mai multe reuniuni s'au pronunțat contra examenelor și cer scötarea lor din pracsă.

Ba mi-am espriinat chiar ținuta mea față de causă, și aprețiind scopul măreț pre carele îl urmărim prin examenele școlei populare, am ple-dat pentru susținerea lor. Tot atunci am arătat și motivul care ne-au indemnat pre noi învățatorii dela școlele con-fesionali să ne ocupăm de cestiunea examenelor, și anume: că unii protopopi inșpectori, cu scop de a suplini la examen, ceea ce s'a negligat în decursul anului școlar, răpesc dreptul de examinare dela învățator, exami-ând inșși, sau prin incredințații lor, prin ce se abat dela adevărata mențiune a examenului, și pe conta autorității învățatoriului, examenul îl reduc la o simplă vizitare sau inșpecționare a activității învățatoriului.

Töte aceste le-am făcut cu scop de a-mi implini datorința ce mi-se impune ca învățator și ca membru al reuniunii învățătorești, față de cauza ce s'a susceput și în programa de muncă a reuniunii noastre pentru anul curinte.

Am făcut această chiar acum, pentru ca se abat cestiunea de pe povirnișul pre care a dus-o Dl Grof-

șorean publicat cu o săptămână înainte în colónele acestei foi; să atrag atențiunea și a altor colegi — póte mai desteri ca mine — asupra pericolului, spre a se ocupa de timpuriu de el; și și cu scopul de a convinge pe Dl. Groșoreanu despre greșala lui față cu acesta cauză.

Și planul în parte mi-a și succes. Dl. Groșorean carele în conclusinea primului său tractat a ȓis: „In astfel de împrejurări apoi se impune esaminarea elevilor și prin alți ómeni de școlă, prin ce s'ar indica tot deodată unor învățatori și calea pre carea trebuie să mērgă decă e vorba de ajungerea scopului urmărit de școlă poporală.“ În răspunsul ce mi-l dă însă ȓice: „De altcum nu am susținut, că învățatoriul să fie substituit intru tóte prin comisariul de esamene. Am ȓis numai, că acesta să controleze examenul, spre a constată, că instrucțiunea și educațiunea s'a făcut ori nu în conformitate cu scopul urmărit de școlă.“ Va se ȓică Dl. Groșorean, care în primul său tractat a dat ori cărui bărbat de școlă, învățatori, director — carele e preotul, — inspector — carele e protopopul, — dreptul să esamineze: acum vine și recunoșce dreptul de esaminare al învățatoriului; și dă drept de ingerare numai comisariului, spre a se convinge decă examenul nu e cumva scamatorie.

Recunoșce dar și Dl. Groșoreanu, că dreptul de examinare e al învățatoriului. Apoi aceea că comisariul sau inspectorul, a încercat unde și unde a se convinge, că înțelege elevul cele învățate, nu a eșceptionat nime.

Eșceptionăm numai usul introdus de unii inspectorii. cari în decursul examenului, fac divan la masă, ér incredințații lui, după cum am văȓut, doi de odată — unul torturēză pe elevi cu întrebări, ér altul cu răspunsuri scripturistice la tablă — în același timp — așa că învățatoriul propunător nu póte supraveghia nici procedura comisariilor, nici răspunsul școlarilor; asta este ceea ce condamnăm, și acēstă procedură am voit să o combatem atunci când am susceput cestiunea în programa activității reuniunii nóstre.

Astfel de procedură am văȓut cu ochii și am aȓdit cu urechile Dle Groșoreanu, și acēsta nu este decăt o degenerare a sistemului de esaminare propus de D-Ta.

Cred că D-Ta cu intențiune bună propui și pledezi pe lângă sistemul ce-l desvolȓi în tractatele D-Tale; cred că acēsta o faci cu intențiunea de a împintena pe învățatorii mai lāsători la muncă seriósă; cred că voiești să paralizezi usul rău de a pregăti pe elevi pentru examen: dar tóte acestea nu le putem ajunge, numai prin o controlă spețială și severă.

D-Ta Dle Groșorean ai început a vorbi de meritul dreptului de esaminare, și acum subordinezi acest merit împrejurărilor.

Când e vorba de meritul cestiunii, trebuie, și avem datorință cu toȓii să lucrăm intru delăturarea

împrejurărilor stricacióse și dăunóse și să nu subordinaș meritul neajunșurilor.

Recunoști, că esamenul nu e ocașiune de controlă, dar din motivul că o controlă spețială (făcută de ómeni de spețialitate) e încopciată cu spese mari, te abați dela meritul cestiunii și pledezi pre lângă un us subminător al autorității învățatoriului; pre lângă o procedură, carea în forma dictată de D-Ta ar mai fi ce ar fi, dar în degenerarea ei, ar sdruncina întreg învățamēntul.

Nu sărăcia nóstră e cauza că controla la școle, nu se face la timp și nu prin ómeni de spețialitate Dle Groșorean, ci alta. Din sumele ce plătesc comunele bisericēști inspectorilor și comisariilor ca diurne și viatic cu ocașinerea esamenelor, s'ar poté sar larisa 4—5 inspectorii cu cunoșcințe spețiale, cari ar poté controla învățamēntul în școlile din decesă. Dar postul de inspector este o demnitate pentru carea lumea pre învățator fle el cât de bine meritat nu-l află de demn. Și decă vom suleva cestiunile școlare de importanță, cu atâta superficialitate, apoi mai că îi putem da drept.

Te-ai abătut dela meritul cestiunii Dle Groșorean. Recunoști acum că dreptul de esaminare este al învățatoriului propunătoriu; recunoști și aceea că inspecțiunea sau controlarea activității învățatoriului trebuie făcută preste an și prin ómeni de spețialitate: și totu, i meritul cestiunii, — din împrejurări nefavoritóre — îl desvolȓi într'acolo, ca se stirbesci prin el ceea ce e mai important la un învățator, adecă *autoritatea*.

Nu mi-a fost scopul să fac polemie, ci scopul meu e de a limpeȓi cestiunea și deci mă voi încerca și mai departe a o analiza din punct de vedere meritorial.

Examen (lat.) însēmnă: a cășciga convingere despre desteritatea și gradul de desvoltare respective despre progresul ce l-a făcut supusul la esamen din studiele ce a ascultat, sau pe cariera la care s'a pregătit; și a atesta acēsta prin document legal. Fiind vorba de examenul școlii poporale, de sine se înțelege că supusul la esamen este școlarul și nu învățatoriul.

Examinator (lat.) este cel chemat a cualifica pe cel ce se supune esamenului.

Ș. 108 din regulamēntul nostru școlar ordină a se estrada școlarilor atestate subscrise de învățator și director. Dar pe ce basă? Nu pe basa rezultatului ajuns în studii? Și acest rezultat nu la esamenul public se constată? Ba da! Nime însă nu póte — după lege — atesta aceea despre ce nu el, ci altul s'a convins. Din punct de vedere legal așa dar nime altul numai învățatoriul póte fi esaminatorul.

Să vedem însă cum stăm cu cestiunea din punct de vedere pedagogic. Pedagogia ne prescrie: „că educațiunea trebuie să fie întocmită după individualitatea elevilor, să progresă cu fie-care elev atâta cât îi permit facultățile. Să nu cerem dela elev mai

mult decât p \acute{o} te d \acute{a} nsul, c \acute{a} ci prin sil \acute{a} și nerespectarea individualit \acute{a} ții, putem strica elevul s \acute{a} nu fie apt pentru nici o carier \acute{a} sau chemare in vi \acute{o} ț \acute{a} .”

Înv \acute{e} ț \acute{a} toriul conscientios ține cont de acest principiu pedagogic și face cu elevul seu c \acute{a} t p \acute{o} te, și la esamen inc \acute{a} se acomodez \acute{a} . Ac \acute{o} sta e corect.

Ei dar comisariul cunoșce-va ore dup \acute{a} nasul elevului individualitatea ca s \acute{e} s \acute{e} p \acute{o} t \acute{a} acomoda ei?

Nu cred pentru-c \acute{a} despre ac \acute{o} sta trebuie s \acute{a} te convingi in decursul tratamentului, și s \acute{e} te acomodezi ei in t $\acute{o$ te imprejur \acute{a} riile, la din contr \acute{a} ai nefe-ricit elevul.

Cred deci c \acute{a} și din punct de vedere pedagogic este destul de l \acute{a} murit dreptul de esaminare, și c \acute{a} și esaminarea trebuie s \acute{a} țin \acute{a} cont de individualitatea elevului.

Din acestea Dle Groșorean poți ved \acute{e} , c \acute{a} și dreptul legal și dreptul pedagogic p \acute{a} n \acute{a} acum sunt cu mine. D-Ta dup \acute{a} cum am amintit și mai sus incre-țut in bun \acute{a} voința D Tale, și dup \acute{a} cum dechiar \acute{a} in-suși in respunsul D-Tale prin cuvintele: „Îl asigur pe dl Un gradinar, c \acute{a} elevii mei nu vor veni nici c \acute{a} nd in confusie — croești s \acute{o} rtea esamenului și a școlii de dup \acute{a} D-Ta și de dup \acute{a} șc \acute{o} la D-Tale.

Apoi Dle Groșorean s \acute{e} p $\acute{o$ te s \acute{e} fii u \acute{a} om estra-ordinar, dar nu casurile excepționale, ci cele gene-rale trebuie s \acute{e} le avem in vedere atunci c \acute{a} nd voim s \acute{a} statorim un us sau o lege.

T $\acute{o$ te acestea le adaug la comentarele mele din articolul prim spre a ar \acute{e} ta dreptul de esaminare cui îi compete.

(Va urma.)

Un gr \acute{a} dirar.

Anunț literar.

In tipografia diecesan \acute{a} din Arad a ap \acute{a} rut „Calendarul de pre anul 1900,” cu urm \acute{a} toriul conținut:

I) **Partea pur-calendarografistic \acute{a}** (Chronologia, P \acute{a} s \acute{c} alia, S \acute{e} rb \acute{a} toriile și alte țile schimb \acute{a} ci \acute{o} se, inceputul anu-tempurilor, regentele anului, eclipsele, posturile, ajunurile și deslegare de post, planete vi-sibile in 1900, țilele lunilor cu ar \acute{e} tarea s \acute{e} rb \acute{a} tori-ilor, a sfinților, a evangeliilor de pre dumineci du-pre ambele calendarie, intercalate fiind notițe eco-nomice și climatice cu țuar lunar pentru necesit \acute{a} ți economice.)

II) **Calendarul Evreilor** (țilele și s \acute{e} rb \acute{a} toriile principali adsimilate calend. iulian).

III) **Ar \acute{e} tare** despre datul anului 1900.

IV) **Genealogia** (a casei domnit \acute{o} re dela noi, a caselor domnit \acute{o} re din cele-alalte state europene și apoi casele principale ale statelor extraeuropene).

V) **Șematismul metropoliei**, al diecesei Ara-dului (ambele consistorie) al archidiecesei transilvane, al diecesei Caransebeșului și al celor-alalte ierarchii ortodoxe din Austro-Ungaria.

VI) **Economie** (t \acute{e} rgurile principale din Un-garia și Ardeal, economia animalelor, scala timbrelor, tabela de a computa cametele pe an, lun \acute{a} , s \acute{e} u țiu \acute{a} , taxele postal \acute{e} și telegrafice, monetele și preste tot bani \acute{d} din monarchia n \acute{o} str \acute{a} dup \acute{a} ambele sisteme, apo \acute{d} bani \acute{d} din cele alalte state europene și din sta-telle celor alalte continente, și tarifa zonelor dela tren).

VII) **Partea literar \acute{a}** (Motropolitul *Ioan Me-țianu*, Doina-poesie de Coșbuc, — Pribeagul — novel \acute{a} original \acute{a} de I. P. Reteganul, — Doina iu-birii — poesie de V. Alexandri. La finea veacului XIX — repriviri economice-comercial \acute{e} de T. Ceon-tea —, Ce a fost Adam? — poesie de Th. D. Speranță, Beuturile de I. Groșoreanu, poesii popo-ral \acute{e} , — de pre valea Crișului negru de Vas. Sala, și de pre valea Crișului rapede de P. Cipo \acute{d} , Nu pofti r \acute{e} u altuia — de P. Cipo \acute{d}).

VIII) **Meteorologie** (Fasele lunilor și profetii climatice, țilele crice ale anului 1900, Caracteris-ticele anului 1900.)

IX) **Calendarul mohamedan** (prima ți a fie-c \acute{a} rei lun \acute{e} .)

X) **Diverse** (Glume, anecdote și povețe hy-gienice).

XI) **Anunțuri** cu privire la necesit \acute{a} țile obștesci.

Acesta este conținutul destul de bogat și in-teresant estins pe 156 pagini al calendarului tipo-grafiei diecesane de pre anul 1900.

Calendarul apare acum in al XXI lea an al esistenței sale și este cel mai ieftin, in proporținea conținutului și al volumului, dintre t $\acute{o$ te calendariele rom \acute{a} nesci, const \acute{a} nd numai 30 cr. v. a.

Numele seu cel bun și trecerea, ce o are la poporul nostru credincios, ne dispens \acute{e} z \acute{a} de a-i face ori ce reclam. Ajunge s \acute{e} amintim c \acute{a} cele 12000 esemplare, in c \acute{a} te a ap \acute{a} rut și acum, abia vor fi de ajuns pentru ca administrația tipografiei s \acute{e} p \acute{o} t \acute{a} sa-tisface tuturor.

Se afl \acute{a} de v \acute{e} ndare la tipografia diecesan \acute{a} din Arad și la t $\acute{o$ te cele alalte libr \acute{a} rii mai de val \acute{o} re din ț \acute{e} r \acute{a} , cum și la mulțime de particulari, deponenți de ai tipografiei, c \acute{a} ror \acute{a} succesive, de dup \acute{a} trebuință li se vor espeda.

D I V E R S E.

* **Consistoriul aradan** este convocat de Prea S \acute{a} nția Sa Domnul Episcop diecesan *Iosif Goldiș* in ședință ple n \acute{a} r \acute{a} pe Joi in 7/19 Octomb \acute{e} re a. c. la 10 ore a. m. in sala consistorial \acute{a} . Obiectele, cari s \acute{e} vor pertracta in ac \acute{e} st \acute{a} ședință sunt:

1. Escrierea alegerilor de deput \acute{a} ți pentru congresul național-bisericesc și designarea comisarilor consistoriali pentru scrutin \acute{a} .

2. Satorirea condițianilor de concurs pentru ocu-parea scaunului protopopesc in protopopiatul Belințului.

3. Cererea adun \acute{a} rii generale a fondului proeșec de

a-i-să subșterne raport din partea senatalui episcopesc despre executarea concluserilor sale adunării generale.

4. Alte petițiuni, cari vor intra până în ziua ședinței.

* *La examenul de calificatiune preoțescă* ținut prin comisiunea instituită de venerabilul Consistoriu din Arad sub presiul Prea Sântiei Sale Domnului Episcop *Iosif Goldis* în zilele de 28 și 29 Septembrie a. c. st. v. s'au insinuat 12 clerici abs. cari toți au depus cu succes examenul de calificatiune preoțescă. Felicităm pe noii candidați de preoție.

* *Parastas.* Eri înainte de amezii la 10 ore s'a oficiat în biserica catedrală din Arad în ființa de față a I. Prea Sântiei Sale Domnului Episcop *Iosif Goldis*, a membrilor consistorului eparchial din Arad, a corpului profesoral și a elevilor dela seminariul diecesan, a corpului profesoral și a elevilor dela școala superioară de fetețe din Arad, și a unui frumos număr de inteligenți din loc un parastas, prin Prea Cuviosia Sa părintele archimandrit *Augustin Hamsea* asistat de prof. *Ioan Petran* și de parohul *Traian Vățaan* pentru profesorii defuncți, cari au funcționat la institutul pedagogic-teologic din Arad și anume: pentru fericții întru aducere aminte *Archiepiscopul și Metropolitul Miron Romanul*, *Episcopul Gerasim Raț*, *Archimandriți Patricie Popescu*, *Ghenadie Popescu* și *Andrei Papp*. *Protopresbiterul Ioan Rusu*, *preotul Demetriu Țichindeal*, *Constantin Loga-Diaconovici*, *Dr. Iosif Iorgovici*, *Ioan Mihut*, *Demetriu Constantini*, *Alexandru Gavra*, *Demetriu Ionescu*, *Alexiu Popovici*, *Dr. Atanasiu Șandor*, *Dr. Lazar Petrovici*, *Lazar Tescula*, *Atanasiu Tuducescu* și *Petru Popovici*.

La finea parastasilui Prea Cuviosia Sa părintele archimandrit *Augustin Hamsea* a ținut o vorbire, în carea purreșd dela id-ia cuprinsă în cuvintele s-tului *Gregoriu Teologul*: „acésta este dania noastră ca an de an, și în tóte zilele vieții năstre să ne aducem aminte de iubiții reșoșati,“ a spus pe scurt momentele principale din viața fericților întru aducere aminte fosti profesori la institutul nostru pedagogic-teologic.

După săvirșirea parastasilui membrii corpului profesoral și mai multi fruntași inteligenți, au mers la mormântul fericitului întru aducere aminte profesor *Atanasiu Tuducescu*, unde s'a sfințit frumoșia cruce de marmură ridicată de amicii și foștii săi elevi, și s'au ridicat rugăciuni pentru odihna sufletului reșosatului prin părințele *Traian Vățaan*, care la finea serviciului a ținut un frumos diseurs.

D-șeu să primească s-tele rugăciuni și sufletele defunților profesori să-le așeze în locașurile dreptilor.

† *Necrolog.* Afiam cu mult regret, că distinsul parochian gr. or. din Brașov-Cetate, dl *Diamandi Manole* a repausat în 6 Oct. după un morb greu și îndelungat. Dnia Sa a fost pururea un valoros bărbat, care cu foc juvenil a luat parte la tóte lucrările și causele năstre comune, fie de interes național, bisericesc ori economic. Neobositul interes, ce l'a nutrit pentru binele și progresul năstrelui seu este evident, mai ales din im-

prejurarea, că — de și cu un picior în grópă și reșinut de medici — nu s'a putut reșiné a nu luá parte la ședințele de împăcare a delegașionilor și la constituirea Eforiei școlare de curénd întemplate; din contră slăbit la extrem în puterile trupesci, dar cu aceeași căldură a inimei, care totdeuna l'a caracterisat, s'a prezentat la tóte ședințele, ca se contribue la incheierea mult doritei împăcări. Pacea făcută l'a mai inspirat odată, dar durere pentru ultima dată a da expresiune bucuriei generale și a mulțumi comisarului *Dr. Ioan Mihu* pentru succesele obșinute. Acéstă reinfrățire inveselitóre de-o parte, ear de altă parte terminarea și sfințirea bisericii noué din Brașov-Cetate, pentru facerea căreia mult a luptat, putem șice, i-au ușurat și inșeinat ultimele zile ale suferințelor. În mormântarea regretatului defunct s'a săvrșit în mod demn Luni în 9 Oct. n. în preșența unui public ales și numărós. D-șeu se-l odihnéscă în pace!

† *Necrolog.* *Rosalia Bejan* n. *Santai* ca socia cu fiul *Ionel Bejan*, veduva *Ioan Bejan* n. *Dronca* ca mama, *Ioan Bejan* cu socia și fiii-ca frate, *Silvia Bejan* cu soșili și fiii-ca soră, *Vilma Santai* veduvă, *Iuliana Santai* cu soșul *Ioan Roxin*, *Maria Santai* cu soșul *Nicolau Roxin* și fiii lor, *Teresia Santai* cu soșul *Toma Pacala*, ca cumnate și cumnați, în numele lor și a număróselor rudeni, cu inimă frântă de durere anunță încetarea din viața a scumpului soș, tată, fiu, frate, cumnat și rudenie *Sigismund Bejan*, paroch gr. or. în Iaca, întemplantă după un morb greu și de suferință în 28. Sept. (10. Oct.) 1899. la 6 ore d. m. în anul 39 lea al vieții și 11 lea al fericitei cășetorii Rămășițele pămăntești a scumpului decedat s'au înmormântat în cimereteriul gr. or. din Iaca în 30. Sept. (12. Oct.) 1899. la 2 óre după mēdădi. Fiei șerina ușoră și memoria binecuvântată.

* *Almanachul Invēțatorului Român pe anul școl. 1899-1900 Anul II.* întocmit de *Iosif Velcian* invēțator în Reșița-montană. Acest almanach, tipărit la „Tipografia“, societate pe acșioni în Sibiu, are un esterior simpatic, hărțiă fină și e legat în părăți tari și frumoși de pânză. Cuprinsul este bine întocmit mai ales pentru trebuințele șilnice ale invēțatorilor. În partea întâiu conține călindar și notițe din tipic, afaceri de postă și telegraf, competențe de timbre și taxe etc. Urméză un estras din șematismul întregoi bisericii române de ambele confesiuni și o indicașune a reuniunilor năstre invēțătorești.

În partea literară: Odă la desvélirea bustului lui *Văcărescu*. de *Al. Muntoan* al lui *Vasile*; *Dr. Daniil P. Barcianu* (biografiă și în fruntea almanachului portret); Șintițe pedagogice; *Ioan Pop Reteganal* (portret și biografiă) de *F. Cătană*; *Factori primordiali în educașiunea și cultura nașională*, de *Ios. Velcean*; *Cugetări*, de *I. Scurtu*; *Dascălii ei*, de *preotul Al. Muntean* al lui *Vasile*; *Școala lui Lazăr* (din revista „100 de ani“ de *L. Caragiale*); *Maxime*, de *P. Cipou* invēțator; *Plugășorul anului* (poesiă) după *C. Teodorn*; *Dragi p'ascunsul* (poesiă) de *A. Ungurian* invēț etc. Urméză în fine mai multe instructiuni privitóre la școlă și invēțători, luate din con-

clusele congresului național bisericesc din 1878; mai multe pagini libere pentru notiți și apoi anunțuri.

* **Anunț.** ABC-darul ăntaia carte de cetire, edat de subscrisul și consnții, apărut în a două edițiã îndreptatã și îmbogățitã conform dorințelor exprimate de censurãtori, așa cã ABC-dariul în noua sa edițiã în loc de 4 conține 5 cõle. Se põte procura la „*Tipografia dice-sanã din Arad*” cu 20 cr. exemplarul. Iosif Moldovanu, învõtãtor și director școlar.

* **Bibliografie.** A apãrut de sub tipar: „*Simplificarea grafiei și ortografiei de Ilia Trãilã* advocat. Caransebeș, Tipariul tipografiei dice-sane 1899. Acetã interesantã broșurã se põte procura dela autor Oraviczabánya cu prețul de 45 cr. resp. 1 franc în care e cuprins și porto.

* **Bibliografie.** În editura „Tribunei Poporului” din Arad a apãrut de sub tipar *Calendarul nostru*, pe anul visect 1900. Prețul unui exemplar e: 30 cr. și 5 cr. tacsã de expedare.

* „**Corona**” este numele „reuniunii de pãstrare și anticipare” înființate în Elisabetinul Timișorei (Temesvár-Erzsébetváros) ca societate pe cõute, cu responsabilitate restrinsã. Pentru înactivarea acestei reuniuni de pãstrare 20 frunțãși români din Elisabetin au emis un „Apel-Prospect” pentru înscriere ca membri ai reuniunii, resp. subscriseri de cõute. Capitalul reuniunii se compune din cõute de cãte 50 corõne, solvite per o coronã în fiecare lunã, având subscrisitorii a solvi ca spese de fundare cãte o coronã de fiecare cõutã.

Scopul reuniunii este a deștepta spiritul de economisare și a veni membrilor ei în ajutor cu împrumutari ieștine la întreprinderi și lucrãri pe terenul agriculturii, industriei, comerçului și altor afaceri de economie și de cãstig. Înscrieri se pot face la Vincențiu Belințan, contabil-actuar la Asociațiunea funebralã romãnã din Timișõra Elisabetin.

* **Cuceririle telefonului.** La 1 Ianuanurie 1900 împãratul Wilhelm și președintele Loubet se vor saluta reciproc prin telefon de anul nou. Se fac mari stãruințe, atãt din parte francesã, cãt și germanã, ca pe 1 Ianuarie 1900 sã flã gata instalarea telefonului între Paris și Berlin. Instalatiã acestei linii telefonice costã o jumãtate milion mãrci. În Paris se plãnuesce tot-odatã un telefon între Paris Milano-Roma. Liniile Berlin-Coppenhaga, Berlin-Amsterdam, Berlin-Viena și Berlin-Budapesta au deja telefon. Ađi mãne, decã telefonul va mege tot așa în cucerire, telegraful va ajunge o vechiturã și se va espune numai prin musee.

* **Mijlocirea angajãrii de muncitori agricoli.** Ministrul ungueresc de agriculturã a lucrat un proiect de lege, în înțelesul cãruia sã se organizeze mijlocirea angajãrii muncitorilor agricoli pentru întregã țerã. Acest proiect a fost trimis spre opinare tuturor reuniunilor agricoli. Dupã sosirea rãspunsurilor, acest proiect se va prelucra în mod corãspundãtor și, încãt va fi posibil,

încã în decursul acestei tãmne se va așterne parlamen-tului. Afarã de acest proiect, numitul ministru mai are 2 proiecte de lege: unul care va avã sã reguleze cestiunile de drept ale întreprinđãtorilor de imblãtit, și altul al muncitorilor ajutãtori în economiã.

* **O prelegere despre Siberia.** Colonelul englez Waters a ținut zilele, acestea în institutul de artilerie din Londra o interesantã disertațiune despre Siberia. Teritoriul Siberiei este de vre-o 500.000.000 mile pãtrate și are zece milioane de locuitori. Fõrte mare parte din teritoriu e potrivit pentru cultura grãnelor și, pe lângã asta, Siberia e fõrte bogatã în mine. Pãnã aci desvõltarea țerei a fost împedecatã din cauza lipsei de drumuri. Înainte de a se clãdi linia trans-siberianã, comunicațiunea se putea face pe un singur drum de țarã, care era de-o lungime aprõpe nesfırșitã și cu deosebire în timpul erneli, cãnd frigul este de cãte 45° F sub zero, comunicațiunea era grozav de grea. Din cauza acetã și taxele de transport erau grozav de mari. Așa, de exemplu, transportul de marfã în greutate de o tonã din Europa pãnã în Chita, în centrul Siberiei, costa 30 funți sterlingi. Acum, dupã construirea cãii ferate, Siberia e pe cale a lua o desvõltare frumõsã.

* **Dare de seamã și mulțumitã publicã.** Subscrisul, în calitate de cassar la produțiunea literarã, împreunãtã cu petrecere, arangiatã de „Reuniunea învõtãtorilor rom. gr. or.” din protopresbiteratul Lipovei, în favorul fondului Reuniunii, în 26 Sept. (8 Oct. n.) a. e., în Lipova, vin și pe acetã cale a espriã mulțumitã tuturor acelor P. T. Domni, cari atãt prin preșența lor, cãt și prin contribuiri morale și materiale, ne-au dat tot sprijinul, spre ajungerea scopului și reușitei acelei petreceri. Au intrat solviri dela urmãtorii Domni: J. Cismaș 2 fl., N. Dan 1 fl., A. Șandru 1 fl. 50 cr., P. Papp 80 cr., Dr. A. Halic 2 fl., C. Gavrilovits 1 fl. 50 cr., P. Căcinea 1 fl. 50., Tr. Munteau 1 fl., Dr. D. Magdu 1 fl., C. Dajevits 2 fl., St. Mihailoviciu 1 fl. 50 cr., J. Barzu 2 fl., N. N. 1 fl., N. Brãdean 1 fl. 50 cr., T. Gherba 2 fl. 30 cr., I. Neamțu 1 fl., V. Ioțca 1 fl., V. Dehelean 1 fl., D. Cociola 1 fl., N. Lepa 80 cr., I. Haddau 1 fl. 50 cr., Eft. Ciorogariu 1.50 cr., G. Vanc 80 cr., Tr. Mateiu 80 cr., V. Mihuț 1 fl. 50 cr., T. Munteau 80 cr., D. Iancoviciu 1 fl. 50 cr., I. Muntean 1 fl. 50 cr., V. Moga 80 cr., J. Szerb 2 fl., S. Bocu 1 fl. 50 cr., I. Pimsi 1 fl. 50 cr., P. Dãmãcuș 1 fl. 50 cr., N. Cosma 3 fl., Al. Muntean 1 fl., Tr. Popoviciu 1 fl. 50 cr., Al. Mureșan 80 cr., I. Pinter 80 cr., Ioan Puticiu 1 fl. 50 cr., I. Nedeleu 1 fl. 50 cr., G. Tomii 1 fl., G. Cornea 1 fl. 50 cr., P. Szombati 1 fl., M. Susan 1 fl., E., Trifu 1 fl. 50 cr., Is. Vuia 1 fl. 50 cr., Dr. A. Marta 1 fl., D. Dozsé 3 fl., A. Fizeșan 80., G. Cimu 1 fl., E. Dozsé 1 fl., N. Roșu 1 fl. 50 cr., I. Tuducescu 1 fl. 50 cr., T. Neagu 1 fl. 50 cr., N. Tomici 1 fl., 50 cr., T. Popa 1 fl., I. Cimponeriu 2 fl., Fl. Roxin 2 fl., I. Nicoli 1 fl. 50 cr., V. Hamsea 3 fl., Dr. G. Proca 1 fl., Dr. G. Popescu 2 fl., C. Jorgoviciu 1 fl., A. Cãrãbaș 1 fl. 50 cr., A. Mircu 1 fl. 50 cr., G. Stoian 1 fl. 60 cr., Ecat.

Conopan 2 fl., M. N. Musteț 3 fl., N. Bandi 2 fl., A. Popa 80 cr., S. Cadar 80 cr., Al. Constantin 80 cr., V. Milovan 1 fl., A. Dessean 1 fl., Al. Andraș 50 cr., N. Males 50 cr., I. Popp 80 cr. Suma: 106 fl. 30 cr. Lipova în 11. Octomvre st. n. 1899. Ioan Lucaciu, cassar.

Concurs.

Nr. 6042/899,

Din fundațiunea **Teodor Papp** sunt a să împărți pentru anul școlar 1899/900 4 stipendii și anume 2 de câte 50 fl., 1 de 100 fl. și 1 de 125 fl.

Cei cari reflectază la vre-un stipendiu, să recurgă la subsemnatul Consistor până în **1 Noemvre st. n. a c.** și să dovedescă, că sunt înscriși ca elevi ordinari în gimnasiu reale ori civile, că aparțin la religiunea gr. or. română și că în anul școlar 1898/9 a făcut în studii sporu bun.

Dintre recurenți vor fi preferți în primul loc pruncii și pruncii pruncilor dela cele 3 surori ale fundatorului, descendenții familiilor Dr. Atanasiu Marienescu, Ioan Nedelcu avocat; în locul al doilea descendenții și anume fiii avocatului Nicolae Proștean din Lugoj, mai departe toți tinerii gr. or. români din Giula. În locul al treilea pot concura și alți tineri gr. or. români din diecea Aradului.

Arad, din ședința consistorială ținută la 28 August (9 Sept.) 1899.

Iosif Goldiș, m. p.
episcop.

—□—

Cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școala” să scrie prin acesta concurs pentru depl. nirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătorești din inspectoratul Butenilor.

1) **Bârșă**, stațiunea de învățător dela clasele inferioare cu emolumentele anuale: 1) în bani gata 168 fl.; 2) în naturale: 4 șinice grâu; 3) 4 șinice cucuruz; 4) 4 stângeni de lemne pentru învățător și 4 stângeni pentru școlă; 5) spese de conferință 12 fl.; 6) 1/2 sesie pământ, în valoare de cel puțin 60 fl.; 7) și dela înmormântări circa 10 fl.; 8) locuință și grădină în natură.

2) **Dieci**, cu emolumentele anuale: 1) în bani gata 200 fl.; 2) pentru scripturistică 5 fl.; 3) pentru conferință 12 fl.; 4) dela liturgii private câte 20 cr.; 5) în naturale: 8 cubule grâu și 6 cubule cucuruz, toate prețuite în 78 fl.; 6) lemne pentru învățător 4 stângeni în preț total de 40 fl.; 7) fân 12 m. metrice în preț de 22 fl.; 8) cuartir cu două chilii, cuină, celari, pod pe jumătate, grajd pentru vite și o grădină întregă.

Cei aleși vor avea a îndeplini și funcțiuni cantonale. Sunt admiși la concurs numai cei ce posed calificațiunea prescrișă în lege și decă au funcționat undeva, să producă atestat de conduită.

Reflectanții vor avea a să presenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în s. biserică din comuna la care recurg, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Cei cu clase superioare și cari vor dovedi capacitatea de a conduce cor, vor fi preferți.

Recursele ajustate cu documentele recerute și adreseate concernentelor comitete parochiali să se înainteze la P. On. Domn, Ioan Georgia ppresb. și insp școl. în Buteni (Butyin, Arad m.), până la terminul prescriș.

Dat din ședințele concernentelor comitete parochiali.
Cu consensul: IOAN GEORGIA m. p. ppresb. insp. școl.

—□—

În urmarea pensionării fostului învățător în comuna **Cutina** să publică concurs, având de basă următoarele dotațiuni: 1) Salariul în bani gata 100 fl.; 2) pentru clisa și lumini 55 fl.; 3) nouspredece metri de bucate în bômbe jumătate grâu și cucuruz à 5 fl. 95 fl.; 4) pentru conferința 10 fl.; 5) pentru scripturistică 5 fl.; 6) pentru călătorii 4 fl.; 7) 2 1/2 jugere pământ à 10 fl. 25 fl.; 8) 32 metri de lemne pentru școlă și pentru învățători 50 fl.; 9) Cortel liber și grădina de legumi.

Doritori de a fi aleși au a se presenta în s. biserică din Cutina, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipicul bisericesc. Recursele le vor substerne Dlui inspector școlar Adam Rosa în Leucusești Carasiu-Severin, posta ultima Betlenháza, până în **24 Octomvre** (5 Noemvre) a. c. în care și va fi și alegerea. Conducătorii de cor vor fi preferți.

Leucusești în 27/9 Octomvre 1899.

Comitetul parochial

În conțelegere cu mine: ADAM ROSA, m. p. insp. școl.

—□—

Pentru definitivă îndeplinire a stațiunei învăț. din **Gurbed**, com. Bihor ppiatul Tinca cu termin de alege **27 Octomvre** (8 Nov.) a. c. pe lângă următoarele emolumente: 1) în bani 120 fl.; 2) 24 cubule de bucate parte grâu parte cucuruz; 3) șese stângeni de lemne; 4) Patru holde de pământ catastral; 5) Pentru cantorat 5 fl. fiind împreunat postul învăț. cu cantoratul; 6) Cortel liber foarte acomodat.

Reflectanții cari au a se presenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în bis. din Gurbed au să-și substerne recursurile subscrisului protopop în Mékherék u. p. Kötégán.

Gurbed, 20 Sept. (2 Oct.) 1890.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: NICOLAU ROCSIN, m. p. protopop.

—□—

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pe basa înaltei rezoluțiuni a Ven. Consistoriu diecesan aradan dto 26 August (7 Sept.) a. c. Nr. 4904 să scrie concurs de licitațiune minuendă pentru repararea bisericii române gr. or. din **Checia-română**, (protopresbiteratul B.-Comloșului com. Torontal) care se va ținea la **7/19 Octomvre** a. c. la 11 ore a. m. în școlă română din loc.

Prețul de esclamar e 495 fl. v. a.

Reflectanții vor avea a depune la licitațiune vadin de 10%.

Specificarea de spese și condițiunile se pot vedea la oficiul parochial rom. gr. or. din loc.

Checia-română 28 Sept. (10 Oct.) 1899.

Pentru comitetul parochial:

Gavril Selagian, m. p.
paroch.

—□—